

วารสาร มจร

สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

JOURNAL OF MCU

ISSN (Print) : 2287-0121

ISSN (Online) : 2673-0782

Social Science Review

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2564

Vol. 10 No. 2 April - June 2021

วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วารสาร มจร

สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

JOURNAL OF MCU *Social Science Review*

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน 2564 Vol.10 No.2 April – June 2021

จำนวนพิมพ์: 100 เล่ม

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม
- ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน
- ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน
- ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ พระพุทธศาสนา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ พัฒนาสังคมและการศึกษา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหา ให้แก่สังคม เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ที่ปรึกษาวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

พระเทพวชิรบัณฑิต, ศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระเมธีธรรมาจารย์, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระเทพเวที, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระโสภณวชิราภรณ์, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ร.อ.ดร.ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ:

รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ่ง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ:

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทีมบรรณาธิการ:

พระปลัดระพี นพฺธิสาโร, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.ดวงตา สราญรมย์

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

รศ.พล.ท.ดร.วีระ วงศ์สรรค์

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผศ.ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.สอาด บรรเจิดฤทธิ์

มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

พล.อ.ต.ดร.นภัทร์ แก้วนาค

วิทยาลัยการทัพอากาศ

ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.กฤษณะ ทองแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ประเสริฐ ธิลา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองจัดการ:

พระสมณีก ธีรปญโญ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.กรกต ชาบัณขิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สุภัทรชัย สีสะใบ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศิลปินกรรม:

ผศ.ดร.สุริยา รักษาเมือง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน:

สำนักงานวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อาคารเรียนรวม
โซน B ชั้น 5 เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

จัดพิมพ์โดย:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
13170 โทร. 035-248-000 ต่อ 8555, 8556, 5541. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

Release Date Is 4 Copies Per Year.

Issue 1 January – March.

Issue 2 April – June.

Issue 3 July – September.

Issue 4 October – December.

Objective:

To Promote and Encourage Instructs, Academics, Students and Other Interested Persons to Have The Opportunity to Disseminate Academic and Research Works in Social Sciences and Related Subjects Such as Buddhism, Political Science, Public Administration, Law, Management, Sociology, Economics, Social Development and Education. The Analysis Provides a Solution to The Problem of Society.

Advisory Board of Journal

Prof. Dr. Phra Thepvtjarabundit	Mahachulalongkomrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Theppawaramethi	Mahachulalongkomrajavidyalaya University
Asst. Prof. Phra Suwanmethaphorn	Mahachulalongkomrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Methithammajarn	Mahachulalongkomrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Thepwethi	Mahachulalongkomrajavidyalaya University
Asst. Prof. Dr. Phrakhru Sophonphutthisat	Mahachulalongkomrajavidyalaya University

Phra Sophonvachiraphorn, Dr.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkittithamrong	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof.Dr. Phra Udomsitthinayok	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Capt. Dr. Pramanlert Atcharyapanyakun	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editor:

Assoc. Prof. Dr. Surapon Suyaporm	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
-----------------------------------	---

Assistant Editor:

Assoc. Prof. Dr. Kiattisak Suklueang	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
--------------------------------------	---

Editor in Chief:

Asst. Prof. Dr. Phramaha Krisada Kittisobhano	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
---	---

Editorial Team:

Asst. Prof. Dr. Phrapalad Raphin Buddhisaro	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Duangta Saranrom	Rajapruk University
Assoc. Prof. Lt. Gen.Dr.Weera Wongsan	National Defence College of Thailand
Assoc. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom	Rajabhat Maha Sarakham University
Assoc. Prof. Dr. Pattarapol Chaiyen	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Achara Lortrakul	Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Chonsit Sitisungnoen	Silpakorn University
Asst. Prof. Dr. Butsakon Watthanabut	North Bangkok University
Asst. Prof. Dr. Sa-at Banchoetrit	Stamford International University
Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman	Suan Dusit University
Asst. Prof. Dr. Somkid Duangchak	Chom Bueng Rajabhat University
Gp. Capt. Dr. Naphat Kaeonak	Air Force College
Asst. Prof. Dr. Wanchai Suktam	Surindra Rajabhat University
Dr. Kitsana Thongkaeo	Suratthani Rajabhat University
Asst.Prof. Dr. Thitiwut Manmee	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Prasert Thilao

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Phadung Wanthong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Management Division:

Phra Somnuek Therapanyo

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Dr. Korakoth Chabandit

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Dr. Suphattharachai Sisabai

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Fine arts:

Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Prasit Phutthasatsattha

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Office:

The Office Journal of MCU Social Science Review. Graduate School of Political Science

Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University Class B,

5th Floor, 79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya 13170.

Published by:

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing House 79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi,

Ayutthaya. 13170. Call. 035-248 - 000, ext. 8555,8556,5541 Fax. 035-248-000.

ext. 8545.

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ : วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

ARTICLE REVIEW BOARD : JOURNAL OF MCU SOCIAL SCIENCE REVIEW

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. พระเทพวัชรบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.
2. พระเทพปริยัติเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.
3. พระครูปริยัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.
4. พระครูปริมาณูรักษ์, รองศาสตราจารย์ ดร.
5. พระมหาพรชยา ธมฺมาโส, รองศาสตราจารย์ ดร.
6. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รองศาสตราจารย์.ดร.
7. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ฐิริปโย, ผศ.ดร.
8. พระคมสัน วุฑฒิสโร, ผศ.
9. พระปลัดระพี พุทธิสารโร, ผศ.ดร.
10. พระมหานิกธ ฐานุตโร, ดร.
11. พระครูวินัยธรเอก ชินวโร, ดร.
12. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกโหลง
13. ศาสตราจารย์ ดร.จางงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
14. รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง
15. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ จันทร์ตะนี
16. รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ หามนตรี
17. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู
18. รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
19. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
20. รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท
21. รองศาสตราจารย์ ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช
22. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นัยมางกูร
23. รองศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทั่งโต
24. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น
25. รองศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
26. รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ ไชวเกษม
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง วรรมทอง
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิตวุฒิ มั่นมี
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุพธนา ประณีต
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรรณวิโรจน์
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยา รักษาเมือง
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ รักขันโท
35. อาจารย์ ดร.ลำพอง กลมกุล
36. อาจารย์ ดร.สมบัติ นามบุรี

Lecturers In-House Professional :

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

1. Prof. Dr. Phra Thepvatjarabundit
2. Assoc. Prof. Dr. Phratheppariyattimethi
3. Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkittithamrong
4. Assoc. Prof. Dr. Phrakhu Purimanurak
5. Assoc. Prof. Dr. Phramaha Hansa Dhammahaso
6. Assoc. Prof. Dr. Phramaha Somboon Uddhikaro
7. Asst. Prof. Dr. Phrakhu Sangkharakchakrit Phuripanyo
8. Asst. Prof. Phra Khomsan Titamataso
9. Asst. Prof. Dr. Phrapalad Raphin Buddhisar
10. Dr. Phramaha Nigorn Thanuttaro
11. Dr. Phrakhruvinaithon Ekk Jinawangso
12. Prof. Dr. Boonton Dockthaisong
13. Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit
14. Assoc. Prof. Dr. Konit Sithong
15. Assoc. Prof. Dr. Aphinant Chantanee
16. Assoc. Prof. Dr. Wiwat Harmontree
17. Assoc. Prof. Dr. Somsak Bunpu
18. Assoc. Prof. Dr. Somchai Sino
19. Assoc. Prof. Dr. SutthiPhong Siwichai
20. Assoc. Prof. Dr. Saman Ngamsanit
21. Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej
22. Assoc. Prof. Dr. Surin Nitamangkoon
23. Assoc. Prof. Dr. Phichet Thangto
24. Assoc. Prof. Dr. Pattarapol Chaiyen
25. Assoc. Prof. Dr.Toemsak Thongin
26. Assoc. Prof. Anuphum Sowkasem
27. Asst. Prof. Dr. Phadung Wanthong
28. Asst. Prof. Dr. Thitiwut Manmee
29. Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasang
30. Asst. Prof. Dr. Yuttana Praneet
31. Asst. Prof. Dr. Phonthip Wannawiro
32. Asst. Prof. Dr. Prasert Thilao
33. Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng
34. Asst. Prof. Dr. Suwatsan Ragkhanto
35. Dr. Lampong Klomkul
36. Dr. Sombat Namburi

37. อาจารย์ ดร.เอนก โยอินทร์

37. Dr. Anak Yai-in

38. อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

38. Dr. Kanchana Damjuti

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ : วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**ARTICLE REVIEW BOARD : JOURNAL OF MCU SOCIAL SCIENCE REVIEW****ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก****Outside Professional :**

1. พระเมธาวิเชียร, รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	1. Assoc. Prof. Dr. Phamedhavinaiyaros Mahamakut Buddhist University
2. ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2. Prof. Dr. Thirapat Serirangsan Sukhothai Thammathirat Open University
3. ศาสตราจารย์พิเศษ ร.ท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ นักวิชาการอิสระ	3. Prof. Lt. Dr. Banjob Bannaruj Independent Scholar
4. ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กาญจนา เจริญชัย มหาวิทยาลัยนเรศวร	4. Prof. Dr. Kanchana Ngaorangsi Naresuan University
5. รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.อำนาจ บัวศิริ สภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ	5. Assoc. Prof. Dr. Amnat Buasiri Education Council, Ministry of Education
6. รองศาสตราจารย์ วราคม ที่สุกษะ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	6. Assoc. Prof. Warakhom Thisuka Mahamakut Buddhist University
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ชีโนกุล สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	7. Assoc. Prof. Dr. Chaiyuth Chinokul National Institute of Development Administration.
8. รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์ มหาวิทยาลัยมหิดล	8. Assoc. Prof. Dr. Yothin Sawaengdee Mahidol University
9. รองศาสตราจารย์ ดร. ธีรโชติ เกิดแก้ว มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	9. Asst. Prof. Dr. Teerachoot Kerdkaw Hua Chiew Chalermprakiet University
10. รองศาสตราจารย์ พัฒนะ เรือนใจดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	10. Assoc. Prof. Phatthana Rueanchaidee Ramkhamhaeng University
11. รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา แก้วหล้า มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	11. Assoc. Prof. Dr. Wasana Kaewla Surin Rajabhat University
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	12. Assoc. Prof. Dr. Suwin Raksat Mahamakut Buddhist University
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ แก่นอินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	13. Assoc. Prof. Dr. Thiraphong Kaenin Prince of Songkla University
14. รองศาสตราจารย์ ดร.สรรเสริญ อินทร์ตัน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	14. Assoc. Prof. Dr. Sansoen Intarat Suan Dusit University
15. รองศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	15. Assoc. Prof. Dr. Chamroen Chuchuaisuan Rajamangala University of Technology Srivijaya.
16. รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	16. Assoc. Prof. Dr. Phakdi Phosing Mahasarakham Rajabhat University
17. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	17. Assoc. Prof. Dr. Sanya Khenaphum Mahasarakham Rajabhat University
18. รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์	18. Assoc. Prof. Dr. Chonwit Chianchit

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	Srinakharinwirot University
19. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สรรสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	19. Assoc. Prof. Dr. Phaisan Sansonwisut Nakhon Sawan Rajabhat University
20. รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะขันหมาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	20. Assoc. Prof. Dr. Kasak Tekhanmak Thepsatri Rajabhat University
21. รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต สวัสดิ์ผล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	21. Assoc. Prof. Dr. Chawalit Sawatphon Suan Dusit Rajabhat University
22. รองศาสตราจารย์พิเศษ ว่าที่ พ.ต. ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม	22. Assoc. Prof. Dr. Sawat Chirattitikan Department of Corrections, Ministry of Justice
23. รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรญา หล่อตระกูล มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	23. Assoc. Prof. Dr. Atchara Lotrakun Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
24. รองศาสตราจารย์ ดร. สำเนียง เลื่อมใส มหาวิทยาลัยศิลปากร	24. Assoc. Prof. Dr. Samniang Leurmsai Silpakorn University
25. รองศาสตราจารย์ ดร. วันทนา เนาว์วัน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	25. Assoc. Prof. Dr. Wanthana Naowan Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
26. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย ท้าวมิตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	26. Assoc. Prof. Dr. Sornchai Taomitr Mahamakut Buddhist University
27. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	27. Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik Mahamakut Buddhist University
28. รองศาสตราจารย์พิเศษ วิชัย ธรรมขอบ นักวิชาการอิสระ	28. Assoc. Prof. Wichai Thamchop Independent Scholar
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลับปลิง คงชนะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	29. Asst. Prof. Dr. Phlapphlueng Khongchana Srinakharinwirot University
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เพชรนัจกร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	30. Asst. Prof. Dr. Montri Phetnachak Prince of Songkla University
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน มหาวิทยาลัยมหิดล	31. Asst. Prof. Dr. Wutthinan Kanthatian Mahidol University
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน ปัญญาอุตตระกุล มหาวิทยาลัยนเรศวร	32. Asst. Prof. Dr. Wasin Panyawutatrakun Naresuan University
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทักษ์นิย เจนวิถีสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	33. Asst. Prof. Dr. Thatsani Chenwithisuk Chandrakasem Rajabhat University
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน มหาวิทยาลัยศิลปากร	34. Asst. Prof. Dr. Chonsit Sitisungnoen Silpakorn University
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สอาด บรรเจิดฤทธิ์ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด	35. Asst. Prof. Dr. Sa-At Banchoetrit Stanford University
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.อนันท์ ใจสมุทร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	36. Asst. Prof. Lt. Jg. Dr. Anan Chaisamut Surat Thani Rajabhat University
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยสร สมบุญมาก มหาวิทยาลัยนครพนม	37. Asst. Prof. Dr. Chayason Sombunmak Nakhon Phanom University

38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	38. Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut North Bangkok University
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	39. Asst. Prof. Dr. Chirayu Sapsin Surindra Rajabhat University
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด ดวงจักร มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	40. Asst. Prof. Dr. Somkhit Duangchak Chom Bueng Rajabhat University
41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู ภูศรี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	41. Asst. Prof. Dr. Boonchoo Poodsri Ubon Ratchathani University
42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุกร นาคธน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	42. Asst. Prof. Dr. Witchukon Nakathon Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชวาล แอรัมย์หล้า มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	43. Asst. Prof. Dr. Chatchawan Araemla Chom Bueng Rajabhat University
44. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส มหาวิทยาลัยขอนแก่น	44. Asst. Prof. Dr. Chatuphum Khetchatturat Khonkaen University
45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	45. Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman Suan Dusit University
46. อาจารย์ ดร.จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	46. Dr. Chitwimon Khlaisuban Suan Dusit University
47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พานสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	47. Asst. Prof. Dr. Apichat Pansuwan Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนัสสวาส กุลวงศ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย	48. Asst. Prof. Dr. Manassawas Kullawong Rajamangala University of Technology Srivijaya
49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวดี เผือกบัวขาว มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	49. Asst. Prof. Dr. Wipavane Phueakbuakhao Phetchaburi Rajabhat University
50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	50. Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa Roi Et Rajabhat University
51. อาจารย์ ดร.อนงค์วิญา สาริบุตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง	51. Dr. Anongwitya Saribut Ramkhamhaeng University
52. อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วิช มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	52. Dr. Wiyada Waranonwanit North Bangkok University
53. อาจารย์ ดร. กฤษณะ ทองแก้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	53. Dr. Kitsana Thongkaeo Suratthani Rajabhat University
54. อาจารย์ สายชล ปัญญชิต สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	54. Mr. Saichol Panyachit Thai Health Promotion Foundation
55. อาจารย์ ดร.ปุริมปรัชญ์ คณินพศุทธิ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช	55. Dr. Purimprat Khaninopsut Sathitammathirat Open University
56. อาจารย์ ดร.รัตน์ที วิโรจน์ฤทธิ์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	56. Dr. Ratnatee Virojrid National science and technology development agency

57. ดร.สายรุ้ง บุปผาพันธ์ บริษัท แคนนอน มาร์เก็ตติ้ง (ไทยแลนด์) จำกัด	57. Dr. Sairoong Bubpaphan Canon Marketing (Thailand) Company Limited
58. นาวาอากาศเอกหญิง ดร.ชญาดา เข้มเพชร กระทรวงกลาโหม	58. Gp. Capt. Dr. Chayada Kempetch Ministry of Defense
59. พันเอก ดร. สาธิต ทิพย์มณี กรมแพทย์ทหารบก	59. Col. Dr. Satit Tipmanee Army Medical Department

บทบรรณาธิการ

วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์นี้เป็นปีที่ 10 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน – มิถุนายน พ.ศ. 2564 คณะกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์โดยคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์ และมีคุณภาพมากที่สุด ควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทาง วิชาการและเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ ซึ่งเนื้อหาสาระ ในเล่มประกอบด้วยนักวิชาการและเรื่องดังต่อไปนี้

พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมมาโล และคณะ บทความเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี” พบว่า การพัฒนาแบบการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ควรจัดทำแผนที่การ ท่องเที่ยว เว็บไซต์/ เพจ/ Facebook/ Instagram/ Line/ YouTube ภาษาอังกฤษ ภาษา อาเซียน บุคลากรควรจัดฝึกอบรมด้านภาษาต่างประเทศ

รัตติยา เหนืออำนาจ และคณะ บทความเรื่อง “ถอดบทเรียนห้วยหนามตะเข้: การ จัดการศูนย์เรียนรู้ต้นแบบบนฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน” พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของศูนย์การเรียนรู้ฯ คือ ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการขับเคลื่อนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และใช้เป็น ตัวอย่าง และสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับชุมชนอื่น ๆ ได้

พินิจ ลาภธนานนท์ และคณะ บทความเรื่อง “สังคมวิทยาของพระพุทธศาสนาเพื่อ สังคม: บทวิเคราะห์ว่าด้วยงานสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธของคณะสงฆ์ไทย” พบว่า สำหรับ แนวทางการขับเคลื่อนงานสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธและการส่งเสริมเครือข่ายพระสงฆ์ นักพัฒนาด้านสาธารณสงเคราะห์จำเป็นต้องทำงานเชิงบูรณาการตามหลัก “บวร” คือบ้าน วัด และราชการ เพื่อเป็นการนำพุทธศาสนาเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างยั่งยืน

สุภัทรชัย สีสะใบ บทความเรื่อง “การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการ บริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ชุมชนภายในวัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า โมเดลมีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์ 50.00 องศาอิสระ 38 ความน่าจะเป็น .092 ค่า ดัชนีวัดความกลมกลืน .942 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง

โดยประมาณ .026 อธิบายความแปรปรวนของการพัฒนา ได้ร้อยละ 77.30 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการบริหารจัดการ ปัจจัยสนับสนุน และภาวะผู้นำ มีขนาด -.130, .735 และ .342 ตามลำดับ

จิตรลดา ใจกล้า และคณะ บทความเรื่อง “การวิเคราะห์สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน” พบว่า สมรรถนะในการแก้ปัญหาโดยการทำงานนอกจากที่วางแผนไว้และการประเมินผลและการพัฒนากระบวนการและผลลัพธ์ในการแก้สถานการณ์โจทย์ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ฐิติชญาณ์ คงชู บทความเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการจัดทำและควบคุมการขนส่งมวลชนด้วยรถไฟฟ้าในเมือง” พบว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานที่ให้บริการเดินรถไฟฟ้าในเขตเมือง 3 หน่วยงาน ได้แก่ บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด, บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน), และบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยแต่ละหน่วยงาน มีหลักเกณฑ์ในการจัดทำและควบคุมการขนส่งมวลชนด้วยรถไฟฟ้าที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวมีการดำเนินงานภายใต้ข้อบังคับและระเบียบที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดปัญหาในการให้บริการ

รัฐพร โมกขมรรคกุล บทความเรื่อง “การเปรียบเทียบความพึงพอใจการจัดการความสัมพันธ์เกษตรกรผู้ขายมันสำปะหลัง” พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา เขตพื้นที่ในการเพาะปลูกมันสำปะหลัง จำนวนพื้นที่ในการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิตต่อไร่ และช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจการจัดการความสัมพันธ์กับผู้ขายปัจจัยการผลิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อลิษา มุลศรี และคณะ บทความเรื่อง “การเตรียมบริบทด้านบัณฑิตศึกษาสำหรับการนำ “การศึกษาชั้นเรียน” มาใช้ในประเทศไทย” พบว่า มีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เข้าร่วมกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรม การลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้วางแผนร่วมกัน การสะท้อนร่วมกัน ร่วมวางแผนเพื่อสนับสนุนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในฐานะผู้ช่วยวิทยากรโดยร่วมวางแผนลำดับการอบรม สนับสนุนผู้เข้าร่วมอบรม

เจริญชัย กุลวัฒนาพร และคณะ บทความเรื่อง “รูปแบบการจัดการคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” พบว่า มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม คือ มีใจรักในการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยและการแปรรูปเป็นพลังงาน พรากเพียรเฝ้าระวังคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่

เสี่ยง ติดตามตรวจสอบ บุรณะและฟื้นฟูแม่น้ำสายหลัก และปรับปรุงแก้ไขระบบป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและการเฝ้าระวัง

สุรินทร์ นียมางกูร และคณะ บทความเรื่อง “อิทธิพลของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การเห็นคุณค่าในตนเอง และหลักอิทธิบาทธรรมที่มีต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรสายปฏิบัติการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” พบว่า แนวทางการส่งเสริมความสุขในการทำงานของบุคลากรสายปฏิบัติการ คือส่งเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้บุคลากรมีการเห็นคุณค่าในตนเองและประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงาน

วิรงรอง ช่างเนียม บทความเรื่อง “สมรรถนะของครูสังคมศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า ครูสังคมศึกษาควรพัฒนาด้านการนำเทคโนโลยีเป็นสื่อสำหรับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาความรู้และการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น

พระมหานารถ จรรย์เมธี และคณะ บทความเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน รวมถึงแผนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นการสนทนาธรรมหรือบรรยายธรรมในประเด็นที่น่าสนใจ เทคนิคการอบรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรม เป็นต้น

พระพงษ์ศักดิ์ สนมมโน (เกษวงษ์รอด) และคณะ บทความเรื่อง “พุทธธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดสระแก้ว” พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีปัจจัยพื้นฐาน 2 อย่าง คือ ปัจจัยการปฏิบัติงานตามหลัก 7S และการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร โดยบูรณาการหลักพุทธธรรมาภิบาลคือหลักพละ 4 ได้แก่ 1) ปัญญาพละ (กำลังความรู้) 2) วิริยพละ (นำสู่การปฏิบัติ) 3) อนวัชชพละ (ชื่อสัตย์สุจริต) และ 4) สังคหพละ (มีจิตอาสา)

พระครูสิริธรรมบัณฑิต (ภาณุวัฒน์ แสนคำ) และคณะ บทความเรื่อง “รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” พบว่า ผู้ให้การสนับสนุนสามารถปรับรูปแบบเพื่อช่วยเหลือให้การสนับสนุนพระที่เป็นนักเผยแผ่ นักพัฒนาให้ทำงานได้สะดวก ผ่านการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ถูกต้องและทันสมัย

นฤมล ญาณสมบัติ บทความเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจและส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้านมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า มีกิจกรรมอบรมการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ การสอนทำขนมครองแครงกรอบ เค้กกล้วยหอมแบบนึ่ง ขนมสาเล่ และกิจกรรมปลูกพืชสวนครัว

ศศิธร ชูตินันทกุล และปริมปรัชญ์ คณินพศุทธิ์ บทความเรื่อง “การวินิจฉัยทางพุทธิปัญญาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้วยโมเดล DINA” พบว่า ควรจัดทำสรุปประเด็นสำคัญท้ายหน่วยหรือตอน ให้ทำกิจกรรมเก็บคะแนนในชุดวิชาที่ยาก และจัดทำคลิปวิดีโอแบ่งเป็นตอนสั้นๆ คัดเลือกผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหาและเทคนิคการสอน และออกแบบการวัดและประเมินผลในชุดวิชาที่ยากให้หลากหลายวิธี

พััสสรณ์ วิวรรณมงคล บทความเรื่อง “การพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับนักศึกษาครู” พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในระดับดี ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โสธยา สุภาพผล และคณะ บทความเรื่อง “ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ปัจจัยการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการแบ่งงานตามความสามารถของบุคคล ด้านความรับผิดชอบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี มีอำนาจการทำนายร้อยละ 54.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ทัศนาวดี ฉากภาพ และคณะ บทความเรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการพัฒนาระยะของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า การพัฒนาระยะของผู้สูงอายุ มีตัวแปรแฝงภายนอก 2 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหารจัดการ และปัจจัยการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมีหลักภาวนา 4 เป็นตัวแปรส่งผ่านที่จะส่งผลให้สถานะของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยาดีขึ้น

พระมหาสุนันท์ สุนนโท บทความเรื่อง “รูปแบบการจัดการความรู้ด้านศาสนาสำหรับผู้สูงอายุ ในศตวรรษที่ 21” พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ด้านศาสนาสำหรับผู้สูงอายุ ในศตวรรษที่ 21 ของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มี 4 องค์ประกอบ 20

แนวทาง มีพัฒนาศักยภาพของพระภิกษุภายในวัดเกี่ยวกับหลักการเทศน์สอนญาติโยมผู้สูงอายุ เป็นต้น

กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ บทความเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม มีดังนี้ (1) ผู้ปฏิบัติยังขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักกฎหมาย (2) ผู้บริหารมีการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้อง มีระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ (3) เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนไม่สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

พระมหาสุริยะ มททโว และคณะ บทความเรื่อง “การประยุกต์หลักสาราณียธรรม เพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา” พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมีปัจจัยพื้นฐาน 2 อย่าง คือ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานและการสร้างความผูกพันต่อองค์กร โดยประยุกต์หลักสาราณียธรรม 6 มาใช้เพื่อเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมากยิ่งขึ้น

ชฎิล โรจนานนท์ บทความเรื่อง “พัฒนาการและโครงสร้างเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับปี พ.ศ. 2547 จนถึงปี พ.ศ. 2562” พบว่า จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบการใช้จ่ายเงินสะสมของ อปท. ภาครัฐควรปรับโครงสร้างเงินสะสมให้เป็นเอกภาพ กำหนดเพดานทุนสำรองเงินสะสม และออกมาตรการส่งเสริมการใช้จ่ายเงินสะสมของ อปท. ภายใต้หลักการบริหารงานคลังสาธารณะที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

พาณิชย์ อินทร์จันทร์ และเกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์ บทความเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมการแก้ปัญหาอนาคตในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติแผ่นดินไหว โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย” พบว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการหลังเรียน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ โดยพัฒนาการสัมพัทธ์ของนักเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 76.22

กนกกาญจน์ บุญทรง และคณะ บทความเรื่อง “แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดศรีสะเกษ” พบว่า กลยุทธ์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ต่อกัน

และเมื่อมีการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์แต่ละด้าน จะมีโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ด้วยเหตุนี้ แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน จึงให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการพัฒนาจิตใจ

เกรียง พลรัฐธนาสิทธิ บทความเรื่อง “การเมืองกับนโยบายธุรกิจรักษาความปลอดภัย” พบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการประสานงานกับส่วนราชการ พรรคการเมือง และองค์กรเอกชนที่ประกอบธุรกิจการรักษาความปลอดภัยเพื่อยกร่างพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยให้สำเร็จและประกาศใช้เป็นกฎหมายอย่างต่อเนื่อง

นิกร ศรีราช บทความเรื่อง “การสร้างทัศนคติเชิงบวกในการทำงานตามหลักพระพุทธศาสนา” พบว่า ทัศนคติเชิงบวก คือ ทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกก็มีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจ โต้ตอบด้านดีต่อบุคคลหรือเรื่องราวใด ๆ เรื่องราวหนึ่ง รวมถึงหน่วยงาน องค์กรสถาบัน และการดำเนิน กิจการขององค์กร และอื่น ๆ องค์กรประกอบที่นำมาใช้ในการสร้างทัศนคติที่ดีซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมหรือบูรณาการหลักธรรม ได้แก่ พรหมวิหาร 4 อิทธิบาทธรรม 4 การเว้นจากอคติ 4 เป็นต้น

โกเมศ ขวัญเมือง และคณะ บทความเรื่อง “การแบ่งประเภทของความผิดอาญา” พบว่า ความผิดอาญาเป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อสังคม หรือคนส่วนใหญ่อันเป็นสาธารณชน เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญาจะต้องรับโทษทางกฎหมายมากบ้าง น้อยบ้างเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำความผิด กฎหมายมิได้ถือว่าการกระทำความผิดทุกอย่างร้ายแรงเท่าเทียมกัน การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงขึ้นอยู่กับการกระทำและความรู้สึกของสังคม

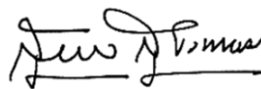
พลเทพพงศ์ จักกะพาก บทความเรื่อง “การพัฒนาทุนมนุษย์ตามแนวทางรัฐประศาสนศาสตร์” พบว่า องค์กรควรให้ความสำคัญกับการอบรมหรือการโค้ช (Coaching) นอกจากนี้การดึงศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของทุนมนุษย์มาพัฒนา โดยไม่จำกัดขอบเขตแห่งความสามารถของบุคลากร จะช่วยให้บุคลากรที่อยู่ภายในองค์กรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรของตนและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและเพิ่มการคงอยู่ภายในองค์กรมากขึ้น

พระประเสริฐ เตชโก (ชาภักดี) บทความเรื่อง “ปรัชญาการเมืองยุคคลาสสิก” พบว่า รูปแบบการปกครองออกเป็น 6 รูปแบบ โดยแบ่งเป็นหมวดใหญ่ๆ คือการปกครองใดที่ผู้ปกครองใช้อำนาจเพื่อตนเอง และพรรคพวกถือว่าเป็นรูปแบบปกครองที่เลว ได้แก่ ทรรราช (Tyranny) คณาธิปไตย (Oligarchy) และประชาธิปไตย (Democracy) ส่วนการปกครองใดที่

ผู้ปกครองใช้อำนาจการปกครองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมถือว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่ดี ได้แก่ ราชาธิปไตย (Monarchy) อภิชนาธิปไตย (Aristocracy) และโพลิตี (Polity) ในที่สุด อริสโตเติลได้สร้างอคาศเดมีของตนเองชื่อว่าไลซีอุม (Lyceum)

คณะกอบบรรณาธิการขอขอบคุณคณะกรรมการกลั่นกรองบทความทุกท่านที่ได้ใช้ความเพียรพยายามชี้แนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขงานของแต่ละท่านให้ออกมาได้อย่างถูกต้อง น่าอ่านเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และท้ายสุดขอขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำให้มีวารสารฉบับนี้มีคุณค่าทางวิชาการที่นำไปสู่การปฏิบัติ และเผยแพร่ในวงกว้างและโปรดติดตามฉบับต่อไป

ด้วยความปรารถนาดียิ่ง

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

บรรณาธิการวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(6)
บทบรรณาธิการ	(11)
สารบัญ	(18)
บทความวิจัย :	
การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมมาโล, พระมหาสุนันท์ สุนนโท, พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร	1
ถอดบทเรียนห้วยหนามตะเข้: การจัดการศูนย์เรียนรู้ต้นแบบบนฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชน รัตติยา เหนืออำนาจ, อัครเดช พรหมกัลป์, พระมหาสุเมฆ สมานิติโต, ศศิกิจจ อ่ำจ้อย	14
สังคมวิทยาของพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม: บทวิเคราะห์ว่าด้วยงาน สาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธของคณะสงฆ์ไทย พินิจ ลาภธนานนท์, สายชล ปัญญชิต, ภูเบศ วณิชชานนท์	25
การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ชุมชน ภายในวัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุภัทรรชัช สีสะใบ	39
การวิเคราะห์สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน จิตรลดา ใจกล้า, ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, นฤมล ช่างศรี	51
มาตรการทางกฎหมายในการจัดทำและควบคุมการขนส่งมวลขน ด้วยรถไฟฟ้าในเมือง ฐิติชญาน์ คงชู	65
การเปรียบเทียบความพึงพอใจการจัดการความสัมพันธ์เกษตรกร ผู้ขายมันสำปะหลัง รัฐพร โมกขมรรคกุล, อนิรุช พิพัฒน์ประภา	78

การเตรียมบริบทด้านบัณฑิตศึกษาสำหรับการนำ“การศึกษาชั้นเรียน” มาใช้ใน
ประเทศไทย

อลิษา มุลศรี, ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, นฤมล ช่างศรี

90

รูปแบบการจัดการคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรม
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

เจริญชัย กุลวัฒนาพร, กฤษ เพิ่มทันจิตต์, สุรินทร์ นียมางกูร

99

อิทธิพลของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การเห็นคุณค่าในตนเอง และหลักอิทธิบาท
ธรรมที่มีต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรสายปฏิบัติการ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*สุรินทร์ นียมางกูร, พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, วชิรินทร์ ชาญศิลป์,
พีเชษฐ หังโต*

114

สมรรถนะของครูสังคมศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงของ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

วิรงรอง ช่างเนียม

127

รูปแบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาของ
พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่

*พระมหานารทะ จริยเมธี, พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ,
พระปลัดระพิน พุทธิสารโ*

136

พุทธธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลใน
จังหวัดสระแก้ว

*พระพงษ์ศักดิ์ สนมมโน (เกษวงค์รอด), เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ้ง,
บุญทัน ดอกไธสง*

146

รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21

*พระครูสิริธรรมบัณฑิต (ภาณุวัฒน์ แสนคำ), พระครูพิพิธสุตาทรร
(บุญช่วย สิริธโร), พูนชัย ปันธิยะ*

160

- การพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจและส่งเสริมอาชีพ
ชุมชนบ้านมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นฤมล ญาณสมบัติ 171
- การวิจัยทางพุทธิปัญญาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ด้วยโมเดล DINA
ศศิธร ชูตินันทกุล, ปุริมปรัชญ์ คณินพศุศย์ 185
- การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้แหล่งเรียนรู้
ทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำหรับนักศึกษาครู
พัลลภรณ์ วีวรรณมงคล 199
- ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี
โสธยา สุภาพล, สุวรรณี หงษ์วิจิตร, ลัดดาวลัย สำราญ,
ชุลีพร ลักขณาพิพัฒน์, เพ็ญพิชชา โพธากุล 212
- โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการพัฒนาสุขภาวะของผู้สูงอายุในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทักษมาดี ฉากภาพ, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, สุรินทร์ นิยมางกูร 227
- รูปแบบการจัดการความรู้ด้านศาสนาสำหรับผู้สูงอายุ ในศตวรรษที่ 21
พระมหาสุวัฒน์ สุนนุโท 240
- ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์
ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ 250
- การประยุกต์หลักสารานุกรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร
เทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา
พระมหาสุริยะ มหุทโว, ธัชชนันท์ อิศรเดช, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง 263

พัฒนาการและโครงสร้างเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษา
เงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับปี พ.ศ. 2547 จนถึงปี
พ.ศ. 2562

ชฎิล โรจนานนท์

277

การพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมการแก้ปัญหาอนาคตในการเตรียมความพร้อมรับมือ
ภัยพิบัติแผ่นดินไหว โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของทอร์แรนซ์
สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

พาณิชย์ อินทร์จันทร์, เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์

293

แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
ในจังหวัดศรีสะเกษ

กนกกาญจน์ บุญทรง, พยอม ธรรมบุตร, สันติธร ภูริภักดี,
สहनนท์ ตั้งเบญจสิริกุล

308

บทความวิชาการ:

การเมืองกับนโยบายธุรกิจรักษาความปลอดภัย

เกรียง พลรัฐธนาสิทธิ์

323

การสร้างทัศนคติเชิงบวกในการทำงานตามหลักพระพุทธศาสนา

นิกร ศรีราช

337

การแบ่งประเภทของความผิดอาญา

โกเมศ ขวัญเมือง, พระครูธรรมธรสฐาพร ปภัสโร,
พระครูปลัดอดุล ปริบุญโณ (มะลิพวง)

347

การพัฒนาทุนมนุษย์ตามแนวทางรัฐประศาสนศาสตร์

พฤทธิพงษ์ จักกะพาก

356

ปรัชญาการเมืองยุคคลาสสิก

พระประเสริฐ เตชโก (ชาภักดี)

366

ภาคผนวก	374
ขั้นตอนการปฏิบัติงานวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์	375
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ	378
หนังสือขอเสนอบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์	382

การแบ่งประเภทของความผิดอาญา^{*}

CRIMINAL CLASSIFICATION

โกเมศ ขวัญเมือง, พระครูธรรมธรฐาพร ปภัสสรโร, พระครูปลัดอุตร ปริบุญโญ (มะลิพวง)

Komes Kwanmuang, Phrakhru Thammathornsathaphorn Pabhassaro,

Phrakhru PaladUdon Paripunno(Malipuang)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail.: sathaphorn.mcu@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาถึง 1) ความหมายของความผิดอาญา 2) การแบ่งประเภทความผิดอาญา ซึ่งผู้เขียนพบว่า 1) ความผิดอาญานั้น คือการกระทำที่มีผลกระทบต่อสังคมซึ่งเมื่อบุคคลใดกระทำความผิดอาญาจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ และ 2) การแบ่งประเภทความผิดอาญานั้น สามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ (1) ความผิดอาญาในแง่ของกฎหมาย (2) ความผิดอาญาในแง่ของการกระทำ (3) ความผิดอาญาในแง่ของเจตนา (4) ความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำ (5) ความผิดอาญาในแง่ของโทษ และ (6) ความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดี

คำสำคัญ: ความผิดต่อแผ่นดิน; ความผิดอันยอมความได้; การงดเว้นการกระทำ; การละเว้นการกระทำ; ความผิดลหุโทษ

Abstract

This article is intended to be considered. 1) Criminal definition and 2) The criminal categorization. Which the authors found that 1) the criminal is the acts of affecting the society in which a person commits a criminal offense, punishable by law and 2) The criminal categorization can be categorize into 6 categories, viz (1) Criminal offense in terms of the law. (2) Criminal offense in terms of actions.

---

^{*} Received February 23, 2021; Revised April 7, 2021; Accepted June 3, 2021

(3) Criminal offense in terms of intention. (4) Criminal offense in terms of offenders. (5) Criminal offense in terms of penalties and (6) Criminal offense in terms of litigation.

Keywords: Crime; Compoundable offense; Restraining; Omission; Petty offense

บทนำ

การศึกษาถึงความผิดอาญาประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้สนใจศึกษากฎหมายอาญาภาคทั่วไป สามารถอธิบายเชิงวิเคราะห์ได้ว่าในความผิดอาญาแต่ละประเภทยังมีแนวทางความผิดทางอาญาย่อยๆ ที่ซ่อนปะปนอยู่กับความผิดอาญาแต่ละประเภท เช่น แนวคิดเกี่ยวกับจิตใจของผู้กระทำว่ามีเจตนา ไม่มีเจตนา หรือประมาท หรือแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำโดยการเคลื่อนไหว เป็นการกระทำโดยการงดเว้น เป็นต้น ซึ่งแนวคิดเหล่านี้หากผู้สนใจศึกษากฎหมายอาญาภาคทั่วไปได้พยายามวิเคราะห์หรืออธิบาย จะทำให้ผู้ศึกษาได้พัฒนาวิธีคิดทางกฎหมายหรือนิติวิธี (Legal menthe do logy) ได้อย่างดีอีกทางหนึ่ง

ความหมายของความผิดอาญา

ความผิดอาญา หมายถึง การกระทำที่มีผลกระทบต่อสังคม หรือคนส่วนใหญ่ อันเป็นสาธารณชน เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญาจะต้องรับโทษทางกฎหมายมากบ้าง น้อยบ้างเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำความผิด กฎหมายมิได้ถือว่าการกระทำความผิดทุกอย่างร้ายแรงเท่าเทียมกัน การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงขึ้นอยู่กับ การกระทำและความรู้สึกของสังคม

ความผิดอาญา คือ การกระทำที่โดยส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย อันมีผลต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐจึงต้องลงโทษผู้กระทำความผิด โดยตั้งอยู่ภายใต้หลักการสำคัญ คือ 1) การกระทำนั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งว่าเป็นความผิดในขณะกระทำความผิด ตามหลัก “**ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ไม่มีกฎหมาย**” (Nullum crimen Nulla poena sine lege : นูลลัม คริเมน นูลล่า โปน่า ซิเน เล เก) 2) โทษที่ลงต้องเป็นโทษที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย 3) กฎหมายต้องไม่มีผลย้อนหลัง ซึ่งหมายถึง กฎหมายจะไม่ลงโทษหรือเอาผิดต่อการกระทำก่อนที่กฎหมายนั้นประกาศใช้ (Ex post facto law) (คณิต ฌ นคร, 2551).

การแบ่งประเภทความผิดอาญา

ความผิดอาญาอาจแบ่งพิจารณาออกเป็น 6 ประเภท คือ (1) ความผิดอาญาในแง่ของกฎหมาย (2) ความผิดอาญาในแง่ของการกระทำ (3) ความผิดอาญาในแง่ของเจตนา (4) ความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำ (5) ความผิดอาญาในแง่ของโทษ และ (6) ความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดี ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของกฎหมาย

ความผิดอาญานั้น อาจกล่าวโดยย่อได้ว่า หมายถึง การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาญา ความผิดอาญาในแง่ของกฎหมายจึงแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ คือ ความผิดในตัวเอง (mala in se) และความผิดตามที่กฎหมายกำหนด (mala prohibita) ดังนี้ (เกียรติขจร วัจนะ สวัสดิ์, 2549)

1.1) ความผิดในตัวเอง (Mala in se : Malum in se) ความผิดตัวในตัวเอง คือ การกระทำที่วิญญูชนทั่วไป (Reasonable person) รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดในตัวเอง (Wrong in itself) หรือ ความผิดในตัวเองนี้เป็นหนึ่งในแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมายอาญาที่เป็นแนวคิดทางศีลธรรมของสังคม (Legal Moralism) เพราะเป็นการกระทำกระทบกระเทือนต่อสังคม การกระทำนั้นเป็นความชั่วร้ายในตัวเอง (Evil in itself) ความผิดในตัวเองนี้เป็นความผิดทั้งศีลธรรมและกฎหมายในขณะเดียวกัน เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย เป็นการกระทำที่เป็นความผิดทางศีลธรรมตามศีลข้อที่ 1 ของเบญจศีลในพุทธศาสนา และยังเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 อีกด้วย

1.2) ความผิดเพราะกฎหมายห้าม (Mala Prohibita : Malum Prohibitum) การกระทำที่เป็นความผิดตามที่กฎหมายห้าม (wrong due to being prohibited) ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งก็หมายความว่า การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดในตัวเอง ไม่ผิดมโนธรรมสำนึก ไม่ผิดศีลธรรม แต่เป็นการกระทำที่สังคมควรตำหนิติเตียน ควรลงโทษ ควรเอาผิดแก่ผู้กระทำ สังคมจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อเอาผิดต่อการกระทำนั้น โดยกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยรัฐสภา (Statute) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เรียกว่า “กฎหมายฝ่ายบ้านเมือง (Positive law)” หรือ “กฎหมายเทคนิค (Technical law)” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาประโยชน์ของสังคมอันเป็นประโยชน์สาธารณะ (Public interest) ดังเช่น การกำหนดความผิดของผู้หลีกเลี่ยงไม่ชำระภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาตามประมวลกฎหมายรัษฎากร หรือความผิดฐานพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือ

ทางสาธารณะ โดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร ตามมาตรา 371 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

2) การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของการกระทำ

การกระทำ หมายรวมถึง การเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึก กล่าวคือ อยู่ภายใต้บังคับของจิตใจ การแบ่งประเภทความผิดอาญาในแง่ของการกระทำจึงแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

2.1) ความผิดโดยการเคลื่อนไหวร่างกายและความผิดโดยไม่เคลื่อนไหวร่างกาย ความหมายของการกระทำตามประมวลกฎหมายอาญา หมายถึง “การเคลื่อนไหวร่างกายหรือกล้ามเนื้ออันเป็นอิริยาบถ (Movement) และการเคลื่อนไหวนั้นอยู่ภายใต้จิตใจบังคับ (Willed movement) ซึ่งคำว่า “จิตใจบังคับ” นี้ ยังไม่ถึงขั้น “เจตนา (ตั้งใจ มุ่งหมาย)” เพียงแต่ผู้กระทำได้กระทำลงไปโดยรู้สึกตัวว่า “กำลังทำอะไรอยู่ก็พอแล้ว ทั้งการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily movement) จะต้องมีพฤติการณ์ประกอบอิริยาบถ (Circumstances movement) นั้นด้วย เช่น ก. การชักปืนออกจากซองปืน (อิริยาบถ : Movement) และเล็งปืนไปยัง ข. ผู้ตายซึ่งอยู่ในวิถีกระสุน แล้วเหนี่ยวไกปืน (พฤติการณ์ประกอบอิริยาบถ : Circumstances movement) และในที่สุดเกิดความตายขึ้น (Consequence) ซึ่งเป็นผลร้าย (Harms) อันเกิดจากการกระทำของ ก. นั่นเอง กฎหมายอาญาต้องการเห็นว่าการเคลื่อนไหวร่างกายโดยผู้เคลื่อนไหวร่างกายต้อง “รู้สำนึกในการกระทำ” ด้วย ส่วนการรู้สำนึกในการกระทำนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนของสภาวะทางจิตใจอันเป็นองค์ประกอบภายใน 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ การคิด และการตกลงใจว่าจะกระทำตามที่คิดและได้กระทำตามที่คิดและตกลงใจนั้น (หยุด แสง อุทัย, 2551)

2.2) ความผิดโดยไม่เคลื่อนไหวร่างกายตามกฎหมายอาญา กฎหมายอาญานั้นยังคำนึงถึงการที่บุคคลมีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดผล (Harms) ขึ้นแต่บุคคลผู้มีหน้าที่ไม่กระทำตามหน้าที่ผลจึงเกิดขึ้น กฎหมายอาญาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนจึงกำหนดเอาผิดแก่การไม่กระทำที่ก่อให้เกิดผลร้าย (Harms) ไว้ให้เป็นอาญา 2 กรณี กล่าวคือ 1) การงดเว้น (การไม่กระทำ) ซึ่งผู้งดเว้นมีหน้าที่ที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล และ 2) การละเว้นการกระทำ ซึ่งจะได้อธิบายในรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การงดเว้น (การไม่กระทำ) ที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล (Restraining) การงดเว้นการที่จักต้องกระทำ (Restraining) หมายความว่า งดเว้นไม่กระทำในสิ่งที่มีหน้าที่ต้อง

กระทำ “เพื่อป้องกันผล” ก็แสดงว่ากฎหมายอาญาหมายถึง หน้าที่ที่จักต้องกระทำนั้นต้องเป็น “หน้าที่โดยเฉพาะเจาะจง” ที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นนั่นเอง กฎหมายอาญาจึงถือว่าผู้ไม่กระทำโดยการงดเว้นการกระทำเช่นว่านี้เป็นผู้กระทำด้วยฉันทัน ผู้งดเว้นการกระทำที่จะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายอาญานั้น จะต้องปรากฏว่าเป็นการงดเว้นไม่กระทำ หน้าที่ที่สำคัญอันเป็นหัวใจของมาตรา 59 วรรคท้าย คือ “หน้าที่เพื่อป้องกัน” ซึ่งหากผู้งดเว้นไม่มีหน้าที่เช่นว่านี้ ผู้ไม่กระทำย่อมไม่ต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น ในที่นี้ของกล่าวถึงหน้าที่เพื่อป้องกันผลในรายละเอียดว่าหน้าที่เพื่อป้องกันมิให้ผลเกิดขึ้นนั้นมีหน้าที่อะไรบ้าง

(2) หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ (Statutory duty) หน้าที่ตามกฎหมายที่ว่านี้ มีขึ้นเพื่อให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นหน้าที่ดังกล่าวตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งกฎหมายได้ กำหนดหน้าที่ตามกฎหมายให้ผู้มีความสัมพันธ์บางจำพวกที่จะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมาย บัญญัติไว้ เช่น (ก) หน้าที่ของบิดา มารดา ต้องเลี้ยงดูบุตรที่อยู่ในภาวะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ซึ่ง หากบิดา มารดาไม่จัดหา นม อาหาร หรือรักษาพยาบาลบุตรตามสมควร บุตรถึงแก่ความตาย ดังนี้ บิดา มารดา อาจต้องรับผิดชอบฆ่าคนตายโดยเจตนา หากการไม่ช่วยเหลือบุตรเช่นว่านั้น เกิดโดยความตั้งใจของบิดาหรือมารดา หรืออาจจะต้องรับผิดชอบประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ ความตาย หากบิดาหรือมารดาไม่ระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์เช่นว่านั้น (ข) หน้าที่ของ บุตรต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา มารดา เป็นการตอบแทนซึ่งกันและกันระหว่างบิดา มารดาและ บุตร (Mutual dependence) (ค) หน้าที่ของสามี ภริยาที่จะต้องรับผิดชอบ ช่วยเหลือในการ ดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของกันและกัน (ปกป้อง ศรีสนิท, 2561).

(3) หน้าที่จากการยอมรับโดยเจาะจงหรือสัญญา (Duties arising from a specific acceptance or contract) หน้าที่จากการยอมรับโดยเจาะจงหรือสัญญานี้เป็นหน้าที่ ที่เกิดจากการเข้ารับสัญญาด้วยความสมัครใจ ในอันที่จะผูกพันตนให้ต้องปฏิบัติตามหลักสัญญา ต้องเป็นสัญญา (Promise is promise) ซึ่งสัญญาในกรณีนี้เป็นสัญญาเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลซึ่ง มีการกำหนดชัดแจ้งว่า ถ้าผู้กระทำไม่ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง ครบถ้วน ไม่ว่าจะหลงลืมหรือเจตนา ก็ ถือเป็น การงดเว้นปฏิบัติตามหน้าที่ ถ้าหากงดเว้นโดยเจตนาที่ต้องรับผิดชอบเจตนาในความผิดที่ เกิดผลนั้นขึ้น หรือถ้าหากงดเว้นโดยประมาทก็ต้องรับผิดชอบประมาทในฐานะความผิดที่เกิดผล นั้นขึ้นแล้วแต่กรณี หน้าที่เช่นว่านี้เป็นหน้าที่ต้องกระทำต่อบุคคลภายนอกด้วยมิใช่เป็นเพียง หน้าที่ต้องกระทำต่อคู่สัญญาเท่านั้น เช่น A ถูก B จ้างให้เป็นผู้ดูแลความปลอดภัยบริเวณสระ ว่ายน้ำ (lifeguard) ของ B, A จึงมีหน้าที่ตามสัญญาที่ตกลงไว้กับ B ฉะนั้น หากเด็กชาย C ซึ่งยัง

ว่ายนํ้าไม่แข็งแรงกำลังจะจมนํ้าตาย A มิได้เข้าช่วยเหลือเด็กชาย C โดยประมาท (ขาดความระมัดระวังเอาใจใส่หน้าที่) ถ้าหากเด็กชาย C จมนํ้าแล้วตาย ย่อมถือได้ว่า A งดการกระทำตามหน้าที่อันเกิดจากสัญญา (Duty upon contract) ในการป้องกันมิให้เกิดผล (ความตายของเด็กชาย C) A จึงต้องรับผิดชอบความตายของเด็กชาย C ฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามมาตรา 291 ประกอบมาตรา 59 วรรคท้าย

(4) หน้าที่อันเกิดจากการกระทำครั้งก่อนๆ ของตน หรือเข้ารับภาระอันหนึ่งอันใดไว้ก่อนหน้า (Duties which arise from their own actions or take any load in advance) หน้าที่อันเกิดจากการกระทำครั้งก่อนๆ ของตนนั้น เป็นหน้าที่ที่เกิดจากการที่บุคคลได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดไว้ก่อนหน้านั้น จนเกิดเป็นหน้าที่ติดตัว และกลายเป็นหน้าที่เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลขึ้นด้วย ได้แก่ กรณีที่บุคคลคนหนึ่งกระทำการให้เกิดต้นเหตุแห่งภัยอันตราย ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือโดยประมาทก็ตาม กรณีนี้บุคคลนั้นย่อมมีหน้าที่กระทำเพื่อป้องกันผลที่จะเกิดภัยอันตรายขึ้นตามที่ตนได้ก่อขึ้นในชั้นแรก หากบุคคลนั้นงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล บุคคลนั้นจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นภายหลัง ส่วนกรณีหน้าที่อันเกิดจากการเข้ารับภาระอันหนึ่งอันใดไว้ล่วงหน้า นั้น ได้แก่ การเข้ารับภาระที่จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องแต่ดเว้นกระทำตามหน้าที่นั้นไม่ตลอดจนเกิดผลขึ้น เช่น A รับอาสาพา B ซึ่งเมาสุราจนครองสติไม่ได้จากร้านอาหารแห่งหนึ่งเพื่อพากลับบ้าน แต่ต่อมา A รู้สึกว่าไม่อยากไปส่ง B แล้วจึงปล่อย B ทิ้งเสียไว้กลางทาง ทั้งๆ ที่ ถ้า A ปล่อยให้ B อยู่ในร้านอาหารย่อมปลอดภัยกว่านำออกมาเพื่อทิ้งไว้กลางทาง หาก B ถึงแก่ความตายเพราะเดินตกคลองจนจมนํ้าตาย ดังนี้ A ย่อมมีความผิดฐานฆ่าคนตายตามมาตรา 288 ประกอบมาตรา 59 วรรคท้าย

(5) หน้าที่อันเกิดจากความสัมพันธ์พิเศษ (Duty upon special relationship) หน้าที่อันเกิดจากความสัมพันธ์พิเศษระหว่างผู้ดเว้นและผู้ได้รับผลจากการงดเว้น ซึ่งเป็นหน้าที่ ไม่ใช่หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ใช่หน้าที่ตามสัญญา แต่เป็นหน้าที่ที่ถูกกำหนดขึ้นตามหลักคุณธรรม ศีลธรรม (Morality) เพื่อให้บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติต่อกันและกัน เช่น

(6) ความผิดโดยการละเว้น (Omission) ความผิดโดยการละเว้นนี้ เป็นกรณีที่บุคคลวางเฉยไม่กระทำการใดๆ ตามหน้าที่ต่างๆ ไป ที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำ แต่ถึงขนาดเป็นหน้าที่เฉพาะตามที่กฎหมายบัญญัติในความผิดฐานงดเว้นการกระทำ (Restraining) ความผิดโดยการละเว้นนี้เกิดจากจุดประสงค์ของกฎหมายอาญาที่ให้เป็นเครื่องมือในการกำหนดขอบเขต

หน้าที่ทุกๆ ไป ที่บุคคลจะต้องกระทำ ซึ่งหน้าที่ทุกๆ ไป เหล่านั้นเกิดขึ้นและพัฒนาจากหน้าที่ทางศีลธรรม หน้าที่เกิดจากความจำเป็นในการบริหารราชการของรัฐ หน้าที่ก่อให้เกิดความสะดวกในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกฎหมายบัญญัติให้การละเว้นนั้นเป็นความผิดทันทีที่มีพฤติการณ์ว่าไม่กระทำตามหน้าที่ทุกๆ ไป ดังกล่าว ดังเช่นหน้าที่ทางศีลธรรมตามมาตรา 374 บัญญัติให้การละเว้นไม่ช่วยเหลือ ตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนเองอาจช่วยได้แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น มาตรา 374 นี้ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งหมายบังคับให้บุคคลแสดงน้ำใจ ทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี หรือที่เรียกกันว่า “Good Samaritan Law” หรือกรณีหน้าที่อันเกิดกฎหมายบัญญัติให้บุคคลต้องกระทำเพื่อป้องกันผลประโยชน์สาธารณะ หรือป้องกันสาธารณภัย เช่น มาตรา 383 กฎหมายบัญญัติให้บุคคลต้องช่วยระงับสาธารณภัยอื่นหรือเพลิงไหม้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เรียกให้ช่วยระงับแล้วไม่ละเว้นไม่กระทำตาม เป็นต้น (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2551)

3) การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่เจตนา

การกระทำความผิดอาญาในแง่ของเจตนา แบ่งออกได้เป็น 5 ประการ ดังต่อไปนี้

3.1) ความผิดที่กระทำโดยเจตนา ซึ่งเป็นการกระทำภายในจิตใจของผู้กระทำ คือผู้กระทำการกระทำไปโดยรู้สำนึก (คิดจะกระทำ ตกลงใจจะกระทำตามที่คิด และกระทำลงไปตามที่คิดและตกลงใจนั้น) ในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล (Direct intent) หรือยอมเล็งเห็นผล (Indirect intent) (มาตรา 59 วรรคสอง) เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ตามมาตรา 288 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

3.2) ความผิดที่กระทำโดยประมาท ซึ่งเป็นการกระทำที่ผู้กระทำไม่มีเจตนาแต่ได้กระทำลงไปโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งผู้กระทำในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ (มาตรา 59 วรรคสี่) เช่น ความผิดฐานกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 291 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

3.3) ความผิดที่ไม่ต้องมีเจตนาและไม่ต้องประมาท เช่น ความผิดฐานทำให้เกิดปฏิญญาแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำอันมีไว้สำหรับประชาชนใช้สอย ซึ่งเป็นความผิดลหุโทษ ตามมาตรา 380 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

3.4) ความผิดนอกเหนือเจตนา เช่น กรณีที่ผู้กระทำมีเพียงเจตนาทำร้าย ไม่มีเจตนาทำให้ผู้อื่นตาย แต่ผลการทำร้ายนั้นทำให้ผู้อื่นตายก็ต้องรับผิดชอบในความตายอันเป็นผลจากการทำร้ายอยู่ตนเอง (ตามทฤษฎีผลธรรมดา มาตรา 63)

3.5) ความผิดที่ต้องรับผิดในผลสุดท้ายแห่งเจตนา เช่น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นจนเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 224 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้กระทำเพียงต้องการวางเพลิงเผาทรัพย์ (บ้านของผู้อื่น) แต่คนทีนอนหลับอยู่ในบ้านถูกไฟคลอกถึงแก่ความตาย ดังนี้ แม้ผู้วางเพลิงเผาทรัพย์ไม่ต้องการให้ใครตาย แต่เมื่อมีผลสุดท้ายเกิดขึ้น คือ ความตายของคนทีนอนหลับในบ้าน ผู้วางเพลิงเผาทรัพย์ก็ ต้องรับผิดเพิ่มขึ้น

4.การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำ

การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ ดังต่อไปนี้

4.1) ความผิดทั่วไป หมายถึง ความผิดที่บุคคลทั่วไปเป็นผู้กระทำความผิดได้ โดยสังเกตจากบทบัญญัติความผิดจะเริ่มต้นด้วยคำว่า “ผู้ใด” เช่น มาตรา 288 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

4.2) ความผิดที่กำหนดคุณสมบัติของผู้กระทำ หมายถึง ความผิดที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะว่าผู้กระทำต้องมีคุณสมบัติพิเศษ เช่น มาตรา 147 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เริ่มต้นด้วยคำว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน” หรือมาตรา 301 ใช้คำว่า “หญิงใด” (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ,2560)

5. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่โทษ

การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่โทษ แบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังต่อไปนี้

5.1) ความผิดลหุโทษ (Petty Offences) ความผิดลหุโทษนี้ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่มุ่งเน้นเพื่อไม่ให้บุคคลใช้สิทธิของตนที่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้อื่นหรือแก่สังคมส่วนมาก และเพื่อให้เป็นการป้องปรามมิให้เป็นความผิดอาญาที่ขยายผลหนักขึ้นเกินเหตุจนไม่สามารถอยู่กันอย่างปกติสุข

5.2) ความผิดทั่วไป ได้แก่ ความผิดที่มีอัตราโทษสูงกว่าความผิดลหุโทษ

6. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่การดำเนินคดี

ความผิดอาญาในแง่การดำเนินคดี แบ่งแยกย่อยได้เป็น 2 ประการ คือ

6.1) ความผิดอาญาแผ่นดิน คำว่า “ความผิดอาญาแผ่นดิน” กับคำว่า “ความผิดต่อแผ่นดิน” นั้น เป็นคำที่มักได้ยินอยู่เสมอ ซึ่งความจริงแล้วทั้งสองคำนี้มีนัยความหมายเหมือนกัน ความผิดอาญาแผ่นดิน คือ ความผิดที่หากมีการกระทำแล้วนอกจากจะมีผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยตรงแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย ดังนั้น รัฐจึงต้อง

เข้ามาดำเนินการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ แม้ผู้ที่ถูกกระทำนั้นจะไม่ตั้งใจเอาความหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อไปแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันสังคมโดยรวม

6.2) ความผิดอันยอมความได้ คำว่า “ความผิดอันยอมความได้” กับคำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” ก็มีนัยความหมายเหมือนกัน เพียงแต่ว่าถ้อยคำดังกล่าวนี้ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายคนละฉบับกันและใช้ถ้อยคำต่างกันเท่านั้น กล่าวคือ ในประมวลกฎหมายอาญาใช้คำว่า “ความผิดอันยอมความได้” แต่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้คำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว”

ข้อพิจารณาว่าความผิดใดเป็นความผิดอันยอมความได้

ความผิดที่กฎหมายถือว่าเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น ได้มีการอบความคิดในทางนิติบัญญัติว่า “ความผิดอันยอมความได้” ควรจะมีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อย
  - 2) เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมากที่พึงเคารพในเจตจำนงของผู้เสียหายหรือมีคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคลโดยแท้
  - 3) เป็นความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง
  - 4) ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าความผิดนั้นเป็น “ความผิดอันยอมความได้”
- เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาท มาตรา 326 - มาตรา 332 (ดูมาตรา 333 วรรคหนึ่ง), ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 341 มาตรา 342 และมาตรา 344 - มาตรา 347 (ดูมาตรา 348), ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ มาตรา 349 - มาตรา 350 (ดูมาตรา 351), ความผิดฐานยักยอก มาตรา 352 - มาตรา 355 (ดูมาตรา 356), เป็นต้น โดยจะพิจารณาเห็นได้ว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดที่ผู้เสียหายหรือผู้ถูกระทำโดยเฉพาะนั้นได้รับความเสียหายมากกว่ารัฐ จึงควรที่จะให้ผู้เสียหายเป็นผู้วินิจฉัยหรือตัดสินใจว่าควรใช้บังคับกฎหมายอาญาแก่ผู้กระทำผิดหรือไม่ ถ้าผู้เสียหายไม่ตั้งใจจะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดก็สามารถยอมความกันได้ (คณิต ญ นคร, 2551)

สรุป

การแบ่งประเภทของความผิดอาญาออกเป็นประเภทต่างๆ ตามที่กล่าวเป็นลำดับมานี้ ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่า ความผิดอาญาแต่ละประเภทย่อม ถูกจัดแบ่งโดยการนำเอาหลักการทางอาญาที่สำคัญมาใช้ในการจัดแบ่งประเภทเป็นการนำเอาหลักจิตใจของผู้กระทำ ว่า ผู้กระทำ

มีเจตนา ไม่มีเจตนา หรือประมาท หลักการเคลื่อนไหวร่างกายหรือการไม่เคลื่อนไหวร่างกายที่เรียกว่า การกระทำโดยการงดเว้นหรือการกระทำโดยการละเว้น ตลอดจนหลักคิดเกี่ยวกับการดำเนินความผิดอาญาในการกำหนดโทษหนัก เบาขึ้นอยู่กับขนาดหรือความร้ายแรงของผู้กระทำว่าทำให้เกิดขึ้นแค่ไหน ระดับใด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์.(2549). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ: หจก.จิรรัชการพิมพ์.
- _____. (2551). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1.บทบัญญัติทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: พลสยามพริ้นติ้ง.
- คณิต ณ นคร. (2551). *กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2558). *อิทธิพลของฝรั่งเศสในการปฏิรูปกฎหมายไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2560). *กฎหมายอาญา ภาคความผิด*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2561). *ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง* (พิมพ์ครั้งที่ 40) .กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2550). *มุมมองใหม่ในกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2561). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประทีป ทับอรรถานนท์. (2560). *หลักกฎหมายเอกชน*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร พับลิชชิ่ง จำกัด.
- หยุด แสงอุทัย.(2551).*กฎหมายอาญา 1* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อำนาจ เนตยสุชา และคณะ. (2555). *ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับไทย-อังกฤษ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- อุทัย อาทิวา.(2559).*คู่มือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1 ระบบไต่สวน & ระบบกล่าวหา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ.พริ้นติ้ง.